

Grecsó Krisztián

Doktor urak

II. 3.

– Ne őszinte legyen velem, hanem figyelmes. Vigyázzon rám, mint egy hímes tojásra, József. Nagyon kérem, ne bántson meg, mert én olyan könnyen a szívemre veszek mindent. Tudja, engem tragédia ért!

Az alacsony, kövérkés asszony mindvégig mélyen Jocó szemébe nézett. A fiú annyira igyekezett tartani a kontaktust, hogy könnyes lett a szeme.

– Jaj, de édes, szívfacsaró fiúcska maga, József. Alig néhány perce ismerem, de szívembe zártam. Aki így átéli a tragédiámat, rossz ember nem lehet. Még nem is tudja, mi történt velem, de hallani fog róla. József, figyeljen ide. Nekem nem virág kell, és nem kell az igazság se, nekem mese kell, és rengeteg együttérzés. Hogy figyeljen rám, és sohase legyen hanyag. Ne okozzon csalódást! Ha így lesz, teljes anyai szívemmel azon leszek, hogy magát a szakvizsga után kinevezzék titkárnak. Ugye tudja, hogy ez nem evidens? József, én nem fenyegetem magát, csak a helyzetet ismertetem. Túl sok a fogalmazó, őszinte leszek magához, és kevés a fóka.

Dr. Voith József megérezte a bajt. Negyedórával nyolc után érkezett, nem tudta, hol az ügyészség, és először a közigazgatási hivatalban várta, hogy a biztonsági őr befejezze a csevegést, és feleljen végre a kérdésére. Onnan vágatott át az ügyészségre, aminek egy félreeső zugban volt a bejárata, egy jelentéktelen ajtó, alig lelt rá. Ifjú kolléganői, a másik két fogalmazó, akikkel Pesten, az ünnepélyes kinevezésen találkozott, láthatóan régebb óta ott várokoztak, unottan cigarettáztak az előtérben, már túlestek a szakmai felügyelőjükkel folytatott első megbeszélésen. Jocónak átizzadt az inge, a zakó alatt hozzátapadt a nejlonyanyag, egy tüdő alakú, terebélyes verejtékfoltot képzelt el, a hónalján egyenesen folyt a víz, a szőrszálak végéről langyos gleccserek indultak meg lefelé. A lányok kétértelmű utalásokat tettek, kacarásztak, hogy sajnos nem ugyanaz az instruktoruk, de lehet, hogy ez nem függ össze Jocó késésével, vagy ki tudja, mivel függ össze, és akár az is előfordulhat, hogy Jocó járt jól, végül, az életben minden lutri. Aztán, mikor a két lány felügyelője, egy kövérkés, de megnyerő, jó kedélyű férfi bekísérte Jocót az ő kijelölt instruktorához, és átnevesedett öltőnadrágjában lehuppant az ülőgarnitúrára, Fejér Antalné fölöslegesen tágas irodájában, és meg-

(regényrészlet)

látta ezt a táskás szemű, felpuffadt, vastagon kifestett, és fehérre hidrogénezett hajú asszonyt, aki minden átvezetés nélkül kifejtette, hogy bizalmat, melegséget és szeretetet vár a rideg akták és ügyek között, törődést, mindazonáltal vaskos, komoly szakmai munkát, nos, Jocó rájött, miért örvendtek ifjú kolléganői. Lehet, hogy az életben minden lutri, de ő most bizonyosan pórul járt. Özvegy dr. Fejér Antalné dr., Zsuzsa kettős felelősséget várt beosztott fogalmazójától. Egyfelől, hogy Jocó az általa kiírt ügyeket rendre megmutassa, és valamennyi apró ponttal kapcsolatban kötelezően konzultáljon vele, a felelősséget viselő instruktorával, ám arra is figyelmeztette, gyöngye idegállapota miatt feleslegesen ne zaklassa, ne kínozza. Intézzen mindent pontosan, szépen, ahogy a csillag megy az égen, és akkor „nem lesz gabanc”.

Mikor Jocó a két tótvárosi lánnyal elindult elintézni a „papírmunkát” – fővárosi kinevezése után helyben is dokumentálni fogalmazói létét –, összeszorult a torka. Ilyen kérlelhetetlen és elkésztető szeptember elsejeje még sohasem volt. Szalma Lajos miatt elkésett az első istenverte napon, és ez a keserves negyedóra akár évekre szóló szenvedést is okozhat. A helyi viszonyokat kítűnően ismerő tótvárosi lányok, úgy fest, lecsaptak a túrhető szakmai felügyelőre, bezzeg ő három évig, a lehetséges titkári kinevezéséig, ennek a harmatlelkű, idegbeteg hájgombócnak kénytelen a kedvében járni. Milyen év lesz ez? A lányok magabiztosan és felszabadultan nevetgéltek. Szépek voltak és csinosak. Igazán egyik sem tetszett Jocónak, ám együtt felerősödtek az érényeik. Ildikó keskeny csipője, hosszú, formás lába, kerek és feszes feneké mintegy hozzáadódott Angéla súlyos melléhez, és hátközépig érő, kékesen csillogó, koromfekete hajához. Nem beszélve Ildikó mandulavágású szeméről és titokzatos mosolyáról, ami a vaskosabb Angéla tola-kodó jó kedélyének kölcsönzött misztikus eleganciát. A két test egy test, illetve, ha kettő, hiába, egybe voltak ragadva, boszorkányosan össze voltak nőve Jocó hamar felkorbácsolódó vágyaiban. Az első pillanattól vonzódott hozzájuk, és rettegetve undorodott tőlük, nem kellett furfangos emberismerőnek lennie, hogy tudja, kikezdi őt, kihasználják és cserbenhagyják majd, ám a két lány együtt olyan izgató volt és vonzó, hogy tudta, még kínozni is édes lesz magát általuk. Ildikó és Angéla az első napi papírmunka alatt biztosan látta a jövőt. Vajmi kevés nehézségük akad majd a tizenhárom hónapos alapszakorlat alatt, instruktorukat könnyedén az ujjuk köré csavarják. A kezdetekben hozzájuk kerülő aktákkal: a lejárássokkal, határidő-hosszabbítással, ittas járművezetéssel, és talán a tettenéréses lopással sem lesz sok gondjuk. És ez a lehető legpompásabb helyzet.

– Kis hibalehetőség, kis hiba – közölte Angéla és átölelte barátnőjét.

Jocó mögéjük szorult, kullogott utánuk, mintha az éjjeliedényt vinné a szórazkozni vágyó pároska után éjszakára.

Depressziósan és szorongva telt a reggel. Lajos bácsi cimborái hajnalban eltűntek, ketten tébláboltak a hűvös hétvégi házban, gyűrötten, kialvatlanul. Jocó ingerült volt, haladni akart, de Lajos bácsi körülményeskedett, pakolt, takarított, olyan sokáig húzta az időt, hogy Jocónak nem maradt ideje zuhanyozni. Amint visszaértek a városba, bedobta bőröndjeit új otthonába, inget cserélt, öltönyt vett, és már rohant is. Csak napközben volt érkezése elgondolkodni az esti kábítószeres jelenésen, új lakhelyén, és ezen a szerencsétlenül elbaltázott első napon.

Pedig Voith Jocónak fontos volt szeptember elseje. Alsó tagozatos kora óta úgy érezte, ezen a napon kezdődik az év, ilyenkor vesz nehézkes lendületet a tohonya élet, apja, anyja is bizonyosan dolgozni indul, és neki iskolába kell mennie. Természetesnek vette, hogy az ügyészségen ezen a napon kezd. Előre látta magát, hogy visszagondol, mérlegel majd, ahogyan év elején szokás, mi történt tavaly, értékel, és persze kirajzol egy ívet, a szeptember elsejék egymást ölelő, masszív láncolatát, hol volt egy éve, és előtte, és előtte, és mit gondolt akkor, mit remélt a mosttól, mi valósult meg ezekből a vérmes reményekből.

Lajos bácsi Tótváros déli, kertvárosi részében lakott, ahol szűk kertek és vilákra emlékeztető polgárházak vannak, nem messze a Pedró nevű kocsmától, egy igazán elegáns, talán túlságosan is árnyékos, télen mogorva utcában. Jocó többször járt imádott nagybátyjánál, a tágas, elegáns ház kellemes emlékként élt benne. Ám Lajos bácsi most hátrakísérte, a régi kiskonyhához, ahol a legszükségesebb átalakítások után egy szerény garzon várta, valamivel tűrhetőbb állapotú bútorokkal, mint a hétvégi házban, kopottan és szűkösen. Nem volt ideje mérlegelni a helyzetet, rohannia kellett. Ezt is napközben gondolta át. Minden észérv szerint ez volt a legcélszerűbb és legokosabb megoldás, számára is sokkal kényelmesebb. Van egy szerény konyhája és még zuhanyfülkéje is. Minden bizonnyal ez az üdvözítő módszer, hogy ne menjenek egymás agyára, ő nyugodtan készülhessen az ügyviteli beszámolókra és a jogszabály-ismereti vizsgáira. Ebédszünetben, mikor a Körös-parton sétált, megállt az ügyészség és bíróság közötti gyaloghídon, benézett a partról behajló füzek barlangjába, és arra gondolt, hogy ez a saját lakrész az első, és ez idáig az egyetlen jel, hogy Lajos bácsi várta, hogy készült az érkezésére.

Délután ismét rátört a mérlegelési kényszer, amely tevékenységet azóta, hogy megtudta, a zsidó új év e tájban kezdődik, ideológiailag is igazolva látott. Nem lehet véletlen, hogy ösztönösen megérezte, ez egy szakrális nap az évben, nem olyan öncélúan kijelölt téli este, mint a januári évkezdés. A tavalyi, albérletben eltöltött szeptember elsejére gondolt, a kurzusfelvételi hét lazaságára és vidámságára, néhány alkoholista bölcsész gitáros bulit rendezett az albérletben, ahogy az azelőtti években is, temérdek csomag, étel és ital az asztalon: otthonról hozott sült húsok, fokhagymás csirkék, oldalasok, hússal töltött palacsinták; sütemények, zserbó, linzerek, csokis piskóta, és persze bor. Éjjeltájban elindultak az egyetemi klubba, akkora volt a tömeg, hogy a szembelevő paplakig ért a sor, de ők, öreg diákok hamarabb be tudtak jutni, és a csocsó, ahogy szokta, meghozta Jocónak a felszabadulást. Ismét verhetetlennek bizonyult, a harmadik legjobb párost még úgy is megalázta, hogy egyedül tekergette a négy kart, tekintélyes közönség gyűlt köréjük, és éltették Voith Jocót, a csocsókirályt...

Kimerülten, gyűrötten ért haza. Devil, Lajos bácsi korcs ebe összeugrálta a kabátját. Bőröndjén egy cetli várta, ács-ceruzával írt ákombákom betűk, mint-ha egy félanalfabéta kaparta volna le. „A Pedróba mentem, gyere.” Keserűség öntötte el, garzonját szűkösnek és lakhatatlannak látta, hiába minden észérv, hogy Lajos bácsi kivételesen okosan járt el, gondoskodni akart róla. Íróasztalnak nem akadt hely, a szoba teli volt zsúfolva kiselejtezett, megunt holmikkal. A csapból sárgás víz folyt. Az első napon volt túl, az ízületei sajogtak, másnapos

volt, törődött. Számára nem lehet előírni a kocsmázást, háborgott magában, neki nem muszáj a Pedróba mennie. Bőröndök, nejlonszatyrok, bezsákoltt öltönyök: megannyi idegenné vált, rideg tárgy egy magától idegen miliőben. Leült, elhúzta a zipzárt az első csomagon, és felnyitotta. Ismeretlen göncök, valaki más élete ez, más viseli ezeket a ruhákat, a tárgyak, a tollak, az asztali kép felhozta laza emlékfoszlányok könnyedén elpárologtak, maradt a bizarr ismeretlenség. Anyja gondosan összehajtogatott mindent, az ingek mégis meggyűrődtek, fölösleges volt a precizitás. Körbenézett, hová tehetné az alsógatyáit.

– Egy sört és egy Unicumot – mondta Mancikának néhány perccel később.

Az asszony csapolni kezdte a sört.

– Jól megijesztettél minket, hallod-e.

– Gondoltam, ne unatkozzatok.

– Legközelebb ilyesmire ne legyen gondod, szívem – kedélyeskedett az asszony.

Jocót melegség járta át, sokkal jobban érezte magát a Pedróban, mint az előző nap. Csicsely András és Kucsera Tibor is megveregette a vállát.

– Megjött a nagy utazó – kedélyeskedett Tibi.

Szalma Lajos nevetett, rákacsintott unokaöccsére. Mikor hármásban maradtak, arról kezdett magyarázni, hogy a Salviának ez az első igazán vérmes tripje. Persze, lehetséges másfajta élmény is, mindenféle földszagú, gilisztás lélekvájkálás, de a *halál-utazás* a legfontosabb. Ő ezért is ijedt meg, mikor Jocó negyedórája nem mozdult, mintha a légzése is ki-kihagyott volna, nehogy a fiú annyira átélje az élményt, hogy a pszichikus hatás valóságossá váljon. Jocó figyelt, nem akart ellenkezni, de nem értette, miről beszél Lajos bácsi. Neki semmilyen „halál-tripje” nem volt, lement a skáláról, ez igaz, de nagyon is valóságos, velőtrázó élményben volt része. Ha lehet választani, soha többet nem szeretne drogos bódulatban az ördög mellett fagyoskodni. Nagybátyja kételyek nélkül, magabiztosan folytatta, meg sem kérdezte őt, valóban ezt élte-e át, csak fejtegetett, boncolgatott, kereste a jelzőket, milyen érzés a Látnokzsályától „érezkenni a semmit”. A szer, ellentétben azzal, amit a neve sugall, konok ateista, nem a *valamibe* mutat utat, hanem a *semmibe*, minden lehetséges módon, még a zárt pórusokon keresztül is behozza. Pontosabban fordítva, nincs *mivel* érezkenni, dermesztő kegyetlenséggel veszik el a csökönyös látszat. A halál után nincs semmi, a Salvia ezt mutatja. Nincs nyom. Se mocskos, saras nyom, se felfeszülő szivárvány. Madzagtalanul vagyunk, a köldökszinór el van kötve. Tépve. Övtelenség van, kötéltelenség. Nincs leltár, vagy kész. Előttünk volt kész, fel se vagyunk véve. Egyénileg. Egyénileg nem. A pusztulás sehonnan sem vesz el, semmihez sem ad hozzá, nincs egy zsirosra fogdosott, sárga szélű lajstrom. Aki egyszer *átéli* ezt Salviával, annak nagyon nehéz. Vagy eléggé könnyű. Nézőpont kérdése.

Jocó elképedve hallgatta Szalma Lajos komor, akadozó monológját, többször majdnem közbevágott, hogy akkor eddig a Tisza-parton, kéjgyilkos kamionosok meglesése közben, fiatal lányok erotikus éjjeli táncát figyelve, úton-útfélen miért magyarázott Lajos bácsi a gonoszról, a valóban létező és jelen lévő Ördögről, a sátáni valóságról, ha most ezt mondja. Nincs semmi? És az Ördög? Jocó kis híján szembesítette nagybátyját az ellentmondással, de ahogy sötétedett, egy rideg

huzat meglegyintette, és inkább hallgatott. Átélt a fagyos férfivel folytatott dialógust, a jelen lévő gonoszt, és úgy döntött, inkább négy szemközt beszélje ezt meg nagybátyjával, ha egyáltalán. Ha az ellentmondásra felhívja a figyelmet, talán arra is adódik alkalom, hogy az Ördöggel folytatott dialógusát elmesélje.

– Pontosan fogalmazok, Jocókám? – kérdezte Lajos bácsi. Leírható az élmény így?

Jocó tétovázott, hogy mit feleljen.

– Nem tudom – nyögte ki.

– Hogyhogy nem? Csak van véleményed, fogalmad, értelmezésed, hogy mi történt!

– Az van.

– És?

Jocó kérelelhetetlen és okatlanul erős gyűlöletet érzett, mikor kimondta.

– Semmi és, Lajos bácsi, semmi és.